

A SZŐLŐBEN

(Ezelőtt: „Egy év a szőlőben”)

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.

Szerkesztő és kiadó tulajdonos.

Előfizetési díj: Egész évre 2 ft.

CSOMOR KÁLMÁN.

Az agrár kölcsön

III.

Már több cikkben kifejezést adtunk annak, hogy az agrár-kölcsönrel telepített szőlők tulajdonosai nehéz helyzetbe jutnak akkor, ha az agrár-kölcsönös szőlőjeiket elemi csapás éri.

Nehéz helyzetbe jutnak azzal, hogy ez esetben az agrár-kölcsön ráta fizetését teljesíteni, alig vagy nem lesznek képesek. S így ha a dolgon segítve nem lesz: akkor az agrár-kölcsön azok kezében, akik csakis erre támaszkodva telepítették be szőlőjeiket: megölnők lesz. Midőn eme kétségbeejtő helyzetet ecseteltük, egyidejűleg kifejezést adtunk annak, hogy nem hiszük és nem akarjuk hinni azt, miszerint ez a kormány, mely bölcs atyai intézkedésével a szőlők felujtása érdekében eddig minden lehetőt megtett, hogy egy ily bekövetkező helyzetben védő kezét a szőlészekről levegye, s azokat siralmas sorsukban elhagyja.

Cikkeink eljutottak az illetékes körökbe, és mint értesülünk, jogos és igazságos alapon álló érvelésünk méltatásra talált; s már eddig több esetet tudunk, ahol a csapással sújtott gazda agrár-kölcsöne után esedékes rátafizetésre halasztást nyert.

Ezen esetek szolgáljanak némi megnyugtatóul azoknak, akik hasonló helyzettől aggódnak.

Ezen ügyben illetékes helyen a következő értesítést nyertük.

Akinek agrár-kölcsöne után ráta fizetést kell teljesíteni s agrár-kölcsönrel terhelt birtokát ez évben csapás érte: idejekorán kérvényezzen a ráta fizetés halasztása végett; s ne várja be azt, hogy ellene a végrehajtás vezettség. — Es ha

a halasztás iránti kérvénye a fizetési határideig elintézést nem nyerne, avagy annak mikénti elintézéséről addig nem értesítenék: akkor a nyert intés után *éljen fel folyamodással*.

A halasztás iránti kérvény mellé csatolandó a községi előljárátság bizonyítványa, melyben az elemi csapás, annak nagysága az okozott kár igazolandó.

Az ügy sikeres elintézése érdekében áll az, hogy többen, helyesebben mondva lehetőleg mindazok, akik egy község területen birnak szőlőket és halasztásért kérvényeznek: a kérvényt mindannyian együtt írják alá.

Ezen eljárásukkal a sikert jobban biztosíthatják, és a gyorsabb elintézést sikeresebben várhatják.

Ennyire már vagyunk. Most még csak az van hátra, hogy a halasztás folyton fizetendő összeg mikor legyen esedékes? Azt hisszük, az is be fog következni; mert egy igen magas állásu illetékes uri ember ezen ügyben nagyon helyesen akként nyilatkozott: »miután egy évben csak egy termés van, abból nem lehet két évi rátát fizetni.«

Adja Isten, hogy ugy is legyen!

A szőlő iloncza.

A szőlő iloncza (*tortrix pilleriana*) a szőlészek réme. Ahol ez felüti sátorát, ott azután terjed; és kártékonysága igen nagy ugy annyira, hogy ahol ellene nem védekeznek, ott nemcsak az idei szőlőtermést teszi tönkre, de a jövő termésre is befolyással van; sőt a tőke életét is megtámadja.

A szőlőhernyó mint azt a köznép is nevezi, hazánkban már a mult században is folytatta kártékonyságát.

Egy 1751. évről kelt okmányból azt olvastuk: »*a szőlő ellensége a zöldhernyó, a hegyet tönkre tette.*«

Tehát ez rég: honos ellenségünk, s daczára annak, hogy velünk élt, szőlőink egész a nyolczvanas évkig tőle mentek voltak. S ha volt is belőlük magnak imitt-amott: kártékonyságát nagy mérvben nem tapasztaltuk.

A nyolczvanas években azonban erősen föllépet ugy, hogy ellene erősen kellett védekezni. Voltak vidékek, ahol évenként kétszer sőt háromszor is szedni kellett, és így a munkáltatási kiadást felette szaporította.

A filloxa fölléptével a szőlőhernyó is kezdett veszni, és egész az utóbbi évig nem igen lehetett hallani, hogy valamely vidéken nagyobb mérvben föllépett volna.

Ez évben azonban már sok helyről jelentik a szőlómoly föl-
léptét; és ahol is védekeznek ellene.

A védekezés abból áll, hogy a gyerekek, leányok, asszonyok
a hernyókat pusztítják, ölik. Így azután meglehetősen megszaba-
dulnak tőle.

A szőlómoly eddigelé leginkább a homoki szőlőket támadta
meg; az ojtványszőlőkben még eddig nagyobb számban nem kons-
tatáltatott. Hogy miért kedveli a homoki szőlőt, azt is meg fogjuk
később tudni a tapasztalatokból, mert még csak annyit jegyziünk
meg, hogy az ojtványszőlő rohamos fejlődése miatt nem bírja ma-
gát a levelekbe és a hajtások hegyébe úgy bekötni.

A szőlőhernyó a szőlő levelével táplálkozik. Védekezni úgy
lehet ellene praktikusán, ha a szőlő levelét és a hajtásokat oly
nedvvel vonjuk be, mely mérges és mely őket megöli.

Miután a dohánylug kivonat (tanaton) sok féreg ellen hatha-
tós szernek bizonyult, nagyon feltehető, hogy a szőlómoly ellen is
fog használni. Ha ez nem, úgy a kvasszia forgács.

A dohánylug kivonathoz legalább 4⁰/₀-től kell adni a vízhez
és azzal a fiatal hajtásokat ahol a szőlőhernyó tanyát ütött meg kell
permetezni. A szőlőhernyó a levelet megrágja és e mérge megöli. —
Ha 4⁰/₀-től nem bizonyult elégnek, lehet 5, sőt 6⁰/₀-től is venni.

A kvasszia forgács vagy köznyelven a légyfa kiloja 80 fillér. — A
légyfát vízben kiforraljuk, és ennek levét vízben felhigitva, ha a
tő hajtásait vele be permetezzük: az összes hernyókat tönkre teszi. Sőt
még ezen oldattal különösen ha erősebb adagot adunk és a cse-
resznyefa leveleit hajtásait bepermetezzük: még a cserebogarak éle-
tét is megrövidítjük.

Ha a szőlőhernyót így a nevezett folyadékkal ez évben kiirtjuk,
bekövetkezik az, hogy jövő évre alig kell védekeznünk.

A siker itt attól függ, hogy a vízhez adandó tamaton vagy
légyforgács levét nem szabad sajnálni, s ha 3—4⁰/₀ nem elég any-
nyit kell adni, amennyi a szőlőhernyó halálát előidézi.

B. K.

Az ültetésről.

Számtalanszor megtörténik az, hogy az ültetett zöldojtványok csak
részben erednek meg.

Kerestük kutattuk az okát ennek a balsikernek, és azt különböző
okokban gondoltuk.

Azt gondoltuk, hogy a zöld sima ojtványok rosszul teleltek, szik-
kadtan lettek kiültetve. — Azt is mondtuk, hogy az ültetés nem esz-
közöltetett kellő rendességgel.

Ámde a látottak után arra a meggyőződésre jutottunk, hogy eze-
ken kívül más okok is közreműködtek a balsikernél.

Több évi megfigyelés azt is igazolta, hogy a túl vastag sima zöld-
ojtások rosszabbul erednek mint a vékonyabbak.

Különösen a mult és jelen év győzött meg bennünket erről.

Láttunk egyenlő kezelés és ültetés mellett nagyon különböző eredményt. És reá jöttünk, hogy ezek között a középvastagságu zöldojtványok kitünő sikert adtak, míg a vastagoknál a siker kevesebb volt.

Számtalan elmaradt ojtványt figyeltünk meg, melyek előbbi állításunkat igazolták.

Ha most már ezen tapasztalatot egybeállítjuk a kormány által kiadott szokvány-vessző megállapodással: egészen ellentétes irányt és eredményt látunk.

A szokvány hat miliméter vastagságot állapít meg, mint legvékonyabbat; ami tapasztalataink pedig éppen azt igazolják, hogy az 5 milliméteresek a legjobban erednek, sőt még a kevésbé vékonyabbak is. A 6—7 m. m. is jól ered, de a már ennél is vastagabb vesszők csekély eredményt adnak.

Ezek a mi megfigyelésünk eredményei. S most már a sor a t. szőlésztársaimon van. Tessék ezt a körülményt szintén megfigyelés tárgyává tenni, s ha csakugyan azt tapasztalnák ami nálam tapasztaltatott: kérem szives értesítésüket azért, hogy vele a közjónak használhassunk. Ha pedig más eredményre jutnának a kérdést tovább tanulmányozzuk.

Több évi tapasztalat még másra is megtanított.

Pár éve annak, hogy az alvidéken, ahol a napszám felette olcsó: a zöldojtványok olcsóbbért 60—70 koronáért árusítatnak ezrenként. — Sok ilyen szőlőt láttam, mely ilyen olcsó zöldojtvánnyal lett beültetve. De tapasztaltam különösen a két utóbbi évben, hogy az innét származott párosításokkal készített zöldojtványok silányul eredtek. Ha valaki kétségbe vonja: ösmert nevekkel szolgálok.

Okoskodtam gondolkodtam, hogy mi lehet annak az okozója? sokáig nem birtam reá jönni. Míg a kérdés legutóbb egész egyszeruen meg lett előttem fejtve.

Egy nagy szőlőtelepre hoztak a nevezett alvidékről 25—30 zöldojtó munkást, akik a zöldojtvány készítésére darabonként 3 fillérért vállalkoztak.

Megtekintettem munkájokat és láttam, hogy ők párosítással eszközlik a zöldojtást.

Ez ellen nincsen semmi kifogásom; mert a párosítás is épen oly jó, mint a többi ha megered. — De megdöbbsentem mikor azt láttam, hogy a beojtott szőlőtő hajtásait a levélzettől megfosztják.

Noha bár a szakférfiak azt mondják, miszerint még nincsen eldöntve az, hogy melyik a jobb eljárás: az-e ha a zöldojtás készítésénél a leveleket rajta hagyják, vagy az-e ha azokat mind eltávolítják? Mindamelllett az én tapasztalatom az, hogy levélzet nélkül a szőlőhajtásai be nem érnek, s így ha a leveleket eltávolítják: az ojtvány megeredhet, meg is ered, de a vessző nem érik be; s így az ilyen vessző életképtelen lesz, különösen akkor ha a töről levéggják.

Ha az ilyen vesszőket ősszel a tőkén hagyják, és földdel takarják: télen át nem fagy meg, s tavaszon rövid idő alatt megfásodván ha lehuzatik illetőleg eldöntetik: beválhatik rövid ideig. De hogy állandó életü lesz-e azt a jövő fogja igazolni.

Tehát a mondott vidéken a nagyobb siker érdekében a leveleket eltávolítván a vesszőket sok esetben éretlenül vágják le; vagy helyesebben mondva, sok vessző nem érik be, s innét van azután az elmondott bal siker.

Nem a vidék s nem a párosítás rendszer ellen szólok én, csak a levelezést itélem el, s erre vezetem vissza az ültetéseknel bekövetkező balsikert.

Fényes siker.

II.

Lapunk mult számában hasonló czim alatt elmondottak azt, hogy mily eredményt láttunk a ládába elhelyezett párosításnál. Közöltük Endrész József ur leírását, melyben elsorolja azt: miként éretett el az általunk dicsért eredmény.

Most elmondjuk azt: miként lett a nevezett már összeforrott párosítás kirakva eloskolázva.

Először is egy ásónyomnyira árkot készítettek, abból a földet kihányták. Azután a már kitisztított árokban újból egy ásónyomnyi ásás eszközöltek, de a földet most már nem dobtak ki.

Kiszedték a ládából az ojtványokat, s azt egymástól mintegy 6 ujnyi távolságra úgy ültették ki, hogy a fejezet egyenlő magas volt, azután a földet megöntözték és behuzták. Akkor azután ha az ojtás helyeig jutottak újból megöntözték; végre földdel úgy takarták el, hogy a vessző vége nem, csak az elétörött hajtságok látszottak.

A sorokat éppen úgy mint a Richter-féle eljárásnál 80 cméter vagy egy méter távolságra csinálták.

Ezen eljárásnál a földnek a szokásos lebunkozását elhagyták.

Volt alkalmunk a kirakás óta az ojtványokat megtekinteni; igazán mondhatjuk: fényes siker ígérkezik.

Ezen eljárást állandóan figyelemmel fogjuk kísélni, és az eredményről esetenként beszámolunk.

Apróságok.

Gyökerezés. Jól értsenek meg olvasóink s ne mondják azt, hogy a gyökerezésről *szószaporításból* írunk. Mert igaz ugyan, hogy a gyökerezésről már a tavasszal írtunk és elmondottuk, hogy ha *őszszel* nem gyökereztünk: *úgy tavasszal mulhatatlanul gyökereznünk kell.*

Egészen más gyökerezés az, amiről most szólunk, és melynek eszközölését július hóban feltétlenül szükségesnek tartjuk.

Az őszi és tavaszi gyökerezés az általános munkák között foglal helyet; a július hóban eszközölni való gyökerezést azonban az őszi vagy tavaszi döntés, az ültetés de leginkább a tavaszon ültetett gyökeres ojtványok kívánják meg.

Hajoljon le a gazda az ültetéshez, kaparja ki a földet körülötte s látni fogja, hogy az eddig már jól kihajtott ültetések egynémelyikénél, a nemes részből hol egész czérnaszál vékony, hol vastagabb gyökerek vannak.

Ezt multhatatlanul el kell távolítani addig, míg meg nem erősödik; s ezzel az ültetést készíteni kell most már, hogy az alanyjáról éljen és így annak gyökérzete erősödjék.

Ha a döntésnél eltávolítja a földet, ott már meglepő dolgot lát. Némely tőkén a nemes részből annyi gyökér van előtörve, hogy az kétségbe ejtő; s még a legegyszerűbb értelmű ember is be fogja látni, hogy annak meghagyása: *egy a tőke életének meggyengítésével.*

Némelyiknél 20—30 gyökér van előtörve; néhol már gyufa vastagságúak sőt vastagabbak.

Ha most már ezeket el nem távolítjuk: akkor ezekről a nemes rész dusan él, fejlődik és fejezete megerősödik; s ezzel szemben az alany gyökérzete silány marad. Ha azután ősszel eltávolítjuk a gyökereket: *lesz egy nagy fejű alsó gyökérzet nélküli tőke.*

Hogy azután mit várhatunk az ilyen rendszertelen tőkétől, az önmagától értetődik. Keveset, nagyon keveset — Silány fejlődést. Ezaz így fiatal korában előregedett tőke nem lesz hosszú életű. Míg él mindig csenevész lesz.

Azért tehát az ültetéseket, de különösen az őszei és tavaszi döntéseket most július hóban multhatatlanul meg kell gyökerezni még akkor is, ha azok a szőlőben pótlásul eszközöltettek és elszórtan vannak.

Az idős tőkék gyökerezése ősze vagy tavaszra hagyandó, mivel azoknak az alanygyökérzete erős, s a nemes gyökérzete egy évi fejlődésében nem lesz reá kártékony hatással.

* * *

Javitott permetezés A permetezésnél hiba az, hogy az oldatot az eső lemossa, így azután többszöri permetezés válik szükségessé. A rézgálicz oldatot a levelekre jobban reá lehet tapasztani, ha az oldatba bizonyos tapadó ragasztó anyagot adunk.

Legujabban arra a megállapodásra jutottunk, hogy ez könnyen elérhető. Erre nézve különböző tapadó ragasztó anyagokkal rendelkezünk.

Ilyen a cukor, — de az drága. Ilyen a szirup, — de az is drága. Ilyen a liszt, a tej az enyv, sőt a gummiarabicum; — sőt egyéb tapadó szerek is megteszik a szolgálatot.

Én a következőket kísérlettem meg.

Egy hektoliter folyadékba egy kiló szirupot tettem. A másik esetben egy hektoliter folyadékba két kilo lisztet. A harmadik esetben egy kilo folyadékba 15 gramm enyvet adtam.

Mind a három esetben azt értem el, hogy a permet tartósabban a levélzeten maradt. És a harmadik permetezést szükségtelenné tette.

Azt kérdik némelyek: miért lett csak a harmadik permetezés szükségtelen, és miért nem lett már a második permetezés is szükségtelen?

Már hangoztattam többször, hogy akinek kevés szőlője van, és a permetezéssel gyorsan készen bír lenni: annál a május havi permetezés szükségtelen. Csak ott kell azt eszközölni, ahol félni lehetett attól, hogy

ha hirtelen melegre válik az idő éjjel is: *nem lesznek képesek az összes szőlőt megvédeni a peronoszporától.*

Tehát az ilyen helyeken már május hóban virágzás előtt kell permetezni.

Ha a május havi permetező anyagba tapasztó ragasztó anyagot keverünk: ez a permet szüretig védi a lombzatot

Igen ám! de az első permetezéskor még rövidek a hajtások; tehát a később fejlődő hajtások kilennének téve a peronoszporának; azért is kell másodszer permetezni. És ha a permetezés tapasztó ragasztó anyaggal eszközöltetik: *akkor a harmadik permetezés feleslegessé válik.*

Aki azonban kevés szőlővel bír, az permetezzen először június hó végén; szóval akkor, midőn a peronoszporától tartani lehet. S aki így egyszer tapasztóval vagy ragasztóval keveri a folyadékot, annak a másodszeri permetezés is feleslegessé válik.

Az Aschenbrandt-féle anyagnál szintén azt hirdetik, hogy bizonyos mennyiség cukor oldat van benne, amely a permet tartósságát biztosítja.

Tessék tehát bele tenni szirupot, cukrot, lisztet, gummiarabicumot vagy enyvet: készen van a tapadó folyadék, és nem kell a drága Aschenbrandt porhoz folyamodni.

A lisztharmatról.

Megvagyok győződve, hogy vannak érdeklét egyének, akik elítélnék avagy talán gunyolódnak is azért, hogy én a felszínre hozott és nagy hangon hirdetett és száz és száz bizonyítvánnyal igazolt védelmi eszközöknek nem vagyok bámulója. Ellenségeim lesznek és lettek is már azért, hogy én meggyőződésem ellenére nem hódolok ezidőszerint például az Aschenbrandt-féle pornak.

Nem tehetek róla, de hát én a régi maradok. S ha meggyőződöm annak hasznosságáról, anélkül, hogy kis lapomban hirdessék és engem bőven jutalmazzanak: védelmére kelek és ajánlom. De a nagy hangnak fel nem ülök, s olvasóimat fel nem ültetem. Mivel magamról tudom: *mily keserves a szőlész élete.* Mert hát a magam fajta nagy küzdelemmel élő szőlészt feles kiadásokra készíteni valódi bűn.

Például itt van az Aschenbrandt-féle por. Fel lett hiva a közönség még az ősszel, hogy a jövő évi szükségletet előre szerezze be. Tanácsolva lett, hogy mindenki lássa el magát már a tél folyamán Aschenbrandt-féle porral.

És jó órában legyen mondva, a lisztharmat ez évben alig lépett fel valahol. És feltéve, hogy az egyedül biztos szer az Aschenbrandt-féle por volna: feltétlenül szükséges-e annak az év elején való beszerzése? Az, aki pénzzel bővelkedik: *szerezhet be mindent ami tetszik, de a szegény ember odáig takarózik, ameddig a pokrócz ér.*

Tehát ne vegyen a szőlész minden nyomtatott felhívást *szentírásnak!* . .

De a tulajdonképen más célja is van jelen is cikkünknek, konstatálni azt, hogy a lisztharmat nem rendes ellenségünk; mászóval az is csakis szórványosan és nem minden évben léb fel. Például, az én szőlőmben 1898 évben ősszel az összes mézes-fehér szőlőtőkék másod termését ellepte a lisztharmat, és a reá következő évben egy tőkét sem láttam nevezett szőlőmben lisztharmattól megtámadva. Tehát az 1898/9. évi télen át elveszett. Az 1899. évben egy 13 holdas szőlőmben két tőkét találtam, s a reá következő évben a nevezett tőkéken, sem a mellette levőkön a lisztharmatnak nyoma sem volt. — A múlt évben egy másik 7 holdas szőlőmben láttam két tőkét, és ez évben sehol egy lisztharmatos tőkét sem láttam.

Ezekből azt következtetem, hogy a lisztharmat nem lép fel minden évben, s így nem olyan ellenséggel állunk szemben, mint azt eleinte hittük; s így nincs értelme annak, hogy a nagy kiadásal terhelt szőlősgazdát arra bírják, miszerint a híres (!) Aschenbrandt-féle port még az év elején beszerezze. S miután a lisztharmat fellépése nem oly rohamos mint a peronoszpórájé, s miután a lisztharmatot föllépés után is kiölni s a szőlőfürtöt megmenteni lehet: akkor szerezzé be a gazda a védőeszközt a kénport, amikor arra szüksége van.

Kün a szőlőben.

Rége ha a szőlőt másodszor felkötöttük és másodszor megkaptuk azt szoktuk mondani: most már pihenhetünk, s a szőlő munkától elmehetünk az aratáshoz.

Az új szőlő kulturával ezt nem tehetjük, mert habár elvégeztük is a nagyobb munkákat, még mindig sok tennivaló van a szőlőkben.

A második permetezés most már mulhatatlanul eszközözendő; s ha a kötést elvégeztük is: mindenesetre legalább hegyelni kell a karóknál magasabbra fejlődött hajtásokat.

A magas fásajtások, az őszi és tavaszi döntések, az idejűltetések gyökerezésének július hóban mulhatatlanul meg kell történni.

A zöldajtások különösen az első ojtások tisztítását és kötéseinek megtágitása eloldozhatlan. Különben a hónaljak kifejlődnek, és a nemes hajtás nem fejlődik; a pamut pedig bevágja az ojtásnál a hajtásokat.

Az oskolába elrakott ojtványokat szintén gyökerezni kell és ha eléggé kihajtott, megpermetezni.

Az oskolába elrakott alany és nemes ves-zőket meg kell kapálni.

És a dolgot úgy kell intézni, hogy a kötés avagy a kapálás a kanikulai meleg napokra ne essék: úgy a kapálást valamint a kötést előbb kell eszközölni; mert tudnia kell azt, hogy a kanikulai melegben a szőlőkben járni kelni káros, mennyiben a szőlők ekkor kezdenek nemcsak fejlődni, de a korán érők érni és tarkulni; és a benne járással a szemekről a hamvakat leverjük, melynek hiányában a szőlőbogyó nem fejlődik és nem érik be teljesen.

Levelezés.

T. Szerk. Ur!

A napokban láttam egy nagy tábla szőlőben zöldajtást végezni. A már benemesített terület úgy nézett ki: mintha a tűz égette volna le.

A gyönyörű és nagy lombozatu dus fejlődésű 3 éves ripária alanyon két szál hajtás kivételével az összeset a legszebb legdusabb fejlődésű 5-6 sőt több hajtást is levágták, és a meghagyott két szál hajtást 80 cméter magasan párosítva benemesítették, azután a bejött hajtásoknál az összes levélzetet levágták; s azután letarolva úgy nézett ki a két szál csupasz vessző mintha leégették volna.

Én megbotránkoztam ezen a barbár eljárásom. Kérem t. Szerk. urnak szives nyilatkozatát arra: helyesli-e ezen eljárást?

Dr. G. T.

Felelet. Mielőtt ezen kérdésre válaszolnunk egy kis bevezetést teszünk.

Ha a szőlő levélzete a töről lefosztatik: a vegetáció 8—14 napra megszűnik. Ha ez kora tavasszal vagy még május hóban is eszközöltetik: akkor a hátralevő idő különösen ha eléggé meleg időjárás van: elégséges arra, hogy a hajtások beérjenek. Sőt ha a szőlőtő összes hajtásaitól június hó végén fosztatik is meg, még akkor is beérik.

— Erre egy esetet hozok fel.

1898. évi június hó 28-án a jég a ripária-szőlőtelepemet elvágta. Julius hó 8-án a tőt egészen újra metszettem. A nagy újrávágnás után a tő sokáig gondolkozott, míg végre kihajtott, elég dus lombozatot hozott, s őszre kifogástalanul beérett.

Csak hogy ezen esetben rendkívül nagy gond lett a telepre fordítva. Kétszer lett rendkívül mélyen megkapálva, s a mellékajtásoktól megtisztítva. Ez így történt. Hasonló eljárás mellett még mindig van remény ahhoz, hogy a hajtások őszre beérjenek.

De egészen másként van az, és más eredmény következik be: ha a tőn csak két hajtás hagyatik meg; az is rövidre vágva benemesítettik, és az alany az összes levélzetétől megfosztatik.

Az előbb felsorolt esetben az ujabban előtörött hajtások mind meghagyattak, s így midőn a vegetáció kezdetét vette: az teljes erővel összes levélzete közreműködésével fejlődött. Az ön által felhozott esetben azonban: csak két hajtás hagyatik meg; s azon levélzete leszedetik, s a később fejlődött néhány levélzettel a tő teljes működését zavartalanul nem végezheti. Amennyiben a tő rendszeres gyökérzetnek működése nem arányos a néhány később előtörő levélzet működésével; s így a tő nem fejthet ki rendes működést. A hiányos működés eredménye: a vesszők illetőleg hajtások hiányos beérése.

Ezen szempontból véve azon eljárás, hogy a tőn egy-két hajtás rövidre vágva levelétől megfosztva hagyatik meg: helytelen

eljárás; s a vesszők illetőleg most már ojtványok beérését kétségessé teszi.

De egyébként is nem gazdaságos nem helyes eljárás az, ha a dus hajtásokkal ellátott tőkét a hajtásaitól megfosztjuk és csak kettőt hagyunk meg rajta.

Mert ha a töke képes volt mondjuk 5—6 hajtást hozni: képes is lesz azokat beérlelni még akkor is, ha azok zölden benemesítenek.

De nemcsak azért tanácsosabb a dus fejlődésű tőkén 4—5 hajtást benemesíteni mivel az hasznot ad, de azért is, mivel az eredés hátrányára nem lévén, a hajtások beérését is jobban biztosítja.

Biztosítja azért, mivel több a levélnet, és így a gyökerek működését jobban összhangba hozza.

A levelektől a hajtásokat még nemesítés esetén sem szabad megfosztani. Gyakorlatból tudjuk, hogy a jól keresztül vitt nemesítés egy fél óra alatt kezd forradni; és sokszor megtörténik, hogy a hajtás alig veszi észre a vele eszközölt nemesítést, és fejlődését tovább folytatja úgy, hogy pár nap múlva a bele nemesített rész rügyei hajtani kezdenek.

Ha a hajtásokról később a hónaljakat és feles apró hajtásokat eltávolítjuk, csak rövid időre akad meg a rendes működés, mivel a megmaradt lombzat a töből felfelé haladó nedv feleslegét kielehelni képes.

Sőt ez a tisztítás előnyére válik, mivel a feltörő nedv a megmaradt hajtásokba hatolván: a fejlődést felette erősíti és érleli.

Ez okból tehát nem helyes az, hogy a tőn lévő szép erős alanyokat kettő kivételével eltávolítjuk. Nem helyes eljárás az, hogy a meghagyott két hajtást 80 cméter magasan benemesítjük és leveleitől megfosztjuk.

Egy tő ha az erős: 4—5 ojtványt beérlelni képes.

De nem helyeselhető az sem, hogy a hajtások 80 cméter magasan nemesíttetnek be.

Nem helyes különösen az esetben: ha a telep döntés alá kerül. Mivel sokszor megtörténik, hogy egy tőn levő ojtványt át kell dönteni a másik sorba, s ilyenkor a 80 cméter hosszú ojtványnyal nem eszközölhető.

De különben is siker tekintetében az teljesen mindegy, akár 80 cm, akár 1.20—1.40 cméter magasan nemesítjük be az alanyt.

Ami a párosítással eszközölt zöldajtást illeti: az nem kifogásolható. Mert minden nemesítési eljárás jó ha az sikerül.

A szövetkezetről.

Az a) b) és c) pontokban felsorolt hitelnyújtásoknál a szövetkezet igazgatóságának jogában áll a tagoktól elismervényt, kötelezvényt, vagy váltófedezetet venni.

A kamatlábat, a kezelési költségeket, az eladás és vételnél

számítandó jutalékokat stb. a szövetségi igazgatósága állapítja meg.

A nyújtott hitel nagysága az a) pontban felsorolt esetről nem haladhatja túl a kötött, illetve a beszállított terménynek az igazgatóság által becsült $\frac{2}{3}$ -ad értéket; a b) és c) pontokban felsorolt esetekben az üzletrészekre a tag által teljesített befizetések ötszörösét.

A szövetkezet kezére jár a tagjainak az 1896: V. t.-cz. alapján igénybe vehető szőlőfelújítási kölcsönök megszerzésében, esetleg segíti tagjait az a) b) c) pontokban felsorolt hitelnyújtások által annyiban, hogy a szőlőfelújítási kölcsönök részleteit minden év november hó 1-én akadálytalanul lefizethessék. Az e célból adott hitelek a legközelebbi mustelőlegből első sorban levonandók.

Igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagoknak hitel csak a felügyelő-bizottságnak hozzájárulásával engedélyezhető, hasonlóképpen szükséges a felügyelő-bizottság hozzájárulása az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok által a szövetkezet irányában vállalandó jótállás elfogadásához. Az ily hitelezésekhez az országos központi hitelszövetkezet igazgatóságának az engedélye is szükséges.

E megszorítás azonban nem terjedhet ki az a) pontban leírt előlegekre, a mit az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjai a szövetkezethez beszállított mustra kapnak, sem pedig a b) pontban körülírt közös védekezésnél felmerült költségeknek a szövetkezet által való előlegezésére.

33. §. A termelő tagok által beszállított termésnek az igazgatóság által előre megállapított becsértéke és eladási ára közötti különbség nem a szövetkezet nyeresége, hanem a beszállító tagok jogos része, mely a jutalék s a költségek levonása után az egyes tagok között a beszállított termés becsértéke arányában osztandó fel. Erről megfelelő számlák vezetendők.

A szövetkezet jövedelmét képezik azok a jutalékok, a melyeket a szövetkezet a szőlő, a must, a bors a szőlőgazdaság egyéb termékeinek és eszközeinek eladása után élvez, továbbá azok a kamatok, a melyeket tagjai a nyújtott kölcsönök és előlegek után fizetnek, végül az elvált közös munkákból netalán eredő nyereségek s egyéb jövedelmek. A szövetkezetnek ez a jövedelme a törvény által megengedett 5%-ig az összes tagok között üzletrészeik arányában osztalékképpen feloszthatók.

34. §. A szövetkezet más szövetkezettel csak a központi hitelszövetkezet igazgatóságának engedélyével és ez által kiküldött szakértő vagyonbecslése alapján egyesülhet.

35. §. Az Országos központi Hitelszövetkezetnek a szövetkezet ügykezelésére ellenőrzési és felügyeleti joga van.

Ennek a jognak alapján az országos központi hitelszövetkezet igazgatósága:

1. Kiküldöttje által bármikor részt vehet a szövetkezet közgyűlésének, igazgatósági és felügyelő-bizottsági üléseinek tanácskozásában, ott indítványokat tehet. Kivánatára a közgyűlés és az

ülések megtartásának napjáról kellő időben értesítendő. Kiküldöttének szavazati joga nincs.

2. Ugyancsak kiküldöttje által bármikor megvizsgáltathatja a szövetkezet könyveit, mindennemű iratait és pénztárait, azoknak vitelére, illetve kezelése utasításokat adhat. — Jogositva van a kötvénykölcsonök engedélyezésénél aláírandó kötelezvény mintáját megállapítani. Megkövetelheti, hogy a szövetkezet által kibocsátandó minden hirdetmény az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatóságának bemutatassék.

3. Megvizsgáltatja, esetleg elkészítetteti a szövetkezet évi száma-sait és mérlegét, a nyereség felosztását tárgyazó indítványokat, a felügyelő-bizottságnak ezekről a közgyűléshez teendő jelentését, végre a közgyűlés napirendjére kitűzött összes többi javaslatokat és indítványokat. Kivánhatja, hogy mindezek az iratok, a közgyűlés napját megelőzőleg legalább harmincz (30) nappal eléje terjesztessenek. A kézhezvétel napjától számított (15) nap alatt tett észrevételeit a szövetkezet igazgatósága minden esetben tekintetbe venni, illetve a közgyűlés elé terjeszteni tartozik.

36 §. Ha a felügyelő-bizottság az 1875: XXXVII. t.-cz. 195. §. értelmében hívja össze a közgyűlést, erről az Országos központi Hitelszövetkezet igazgatóságát értesíteni tartozik. Jogában áll az utóbbinak ez esetben a szövetkezet igazgatóságát, vagy ennek egyes tagjait a közgyűlés megtartásáig felfüggeszteni, és esetleg az ideiglenes ügyvezetésről intézkedni.

Ugyanazon joga megvan az országos központi hitelszövetkezet igazgatóságának akkor is, ha a kereskedelmi törvény idézett szakaszában megjelölt esetekben a felügyelő-bizottság a közgyűlést összehívni elmulasztja.

IV. FEJEZET.

Közgyűlés.

37. §. A szövetkezet közegei a közgyűlés, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság.

38. §. A közgyűlést alkotják a tagok.

Elnöke az igazgatóság által saját köréből választott elnök, vagy elnökhelyettes, ezek akadályoztatása esetében pedig a közgyűlés többsége által erre kijelölt tag. A jegyzőt az elnök jelöli ki.

A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a jelenlevő szövetkezeti tagok névsorát, valamint az Országos Központi Hitelszövetkezet küldöttjének a nevét is, a mennyiben jelenvolt. Hitelesítésére a közgyűlési elnöknek, a fentjelölt kiküldöttnek és az elnök által kijelölt közgyűlési két tagnak és jegyzőnek névalírása szükségeltetik.

39. §. A közgyűlést az igazgatóság mindig a szövetkezet székhelyére hívja össze.

Az évi rendes közgyűlés a naptári év első felében tartandó meg. Összehívása akképen történik, hogy a közgyűlés napja, tárgysorozata és azon tudósítás, hogy az évi mérleg a közgyűlést megelőző nyolcz napon át a szövetkezet üzlethelyiségében közszemlére

ki van tőve, a Budapesten megjelenő »Országos Központi Hitelszövetkezeti Értesítő« című lapban és esetleg más helyi lapban közétetik, azonfölül a közgyűlés napja és tárgysorozata a szövetkezet székhelyén, valamint a hozzá tartozó többi községben az ott szokásos módon előszóval meghirdetetik.

Rendkívüli közgyűlés összehívása hasonló módon eszközendő, az évi mérleg kitételére vonatkozó közlés nélkül.

Közgyűlésre a központi hitelszövetkezet is egyidejűleg meghivandó. Kiküldöttje által óvással megtámadott határozat a központ döntéséig nem foganatosítható.

40. §. A felügyelő-bizottság vagy a tagok tizedrésze * a közgyűlés összehívását az ok és cél kijelölése mellett bármikor követelheti. Ha az igazgatóság ennek meg nem felel nyolcz nap alatt, a közgyűlést a tagok kérelmére az illetékes cégjegyzék-bíróság hívja össze

41. §. A közgyűlés határozatképes, ha a tagok $\frac{1}{5}$ -e megjelent, kivéve a 65. §. esetét.

Minden tagnak egy-egy szavazata van, ** de ezen jogát csak az gyakorolhatja, ki az előző naptári évben már tag volt és szabályszerű befizetéseivel hátralákban nem volt.

A szavazás más tagnak adott megbízás útján is gyakorolható, azonban öt tagnál többet senki sem képviselhet.

Határozatok és választások rendszerint nyílt szavazattal (felállítás, kézfelemelés, felkiáltás) és szótöbbséggel foganatosíttatnak. Szavazategyenlőség esetén az elnök dönt.

Tíz tag kívánatára az elnök titkos szavazást köteles elrendelni, mely szavazó-lapokkal történik. A szavazólapok összeszedésére és összeszámitására az elnök bizottságot nevez ki.

A választások titkos szavazás útján, viszonylagos szótöbbséggel történnek.

42. §. Ha a határozatképességre szükséges számú tag nem jelent meg, nyolcz napra új közgyűlés hívandó össze, mely az előbbi közgyűlés napirendjére kitűzött tárgyak felett, a megjelent tagok számára való tekintet nélkül, határoz.

43. §. Minden egyes tagnak joga van a törvénnyel vagy az alapszabályokkal ellenkező határozat megsemmisítését a közgyűlés megtartásától számított 15 nap alatt a cégjegyzék-bíróságnál kérni: fenmaradván kereseti vagy kifogásolási joga a szövetkezet ellen, ha a törvény- vagy alapszabályellenes határozat által jogaiban sérelmet szenved.

A tag kereseti joga a közgyűlés megtartásától számított három év alatt elévül.

* Az 1898: XXIII t. cz. 25. §-a szerint az alapszabályok a közgyűlés összehívásának jogát a tagok kisebb számához köthetik.

** Az 1898: XX. II. t. cz. 26. §-a határozottan kimondja, hogy minden egyes tagnak, egy-egy szavazata van: e szerint, ha a pinczeszövetkezet az országos központi hitelszövetkezetbe akar belépni, a törvény ezen világos rendelkezéséhez alkalmazkodnia kell; tehát nem adhat egy tagnak — az üzletrészek számához képest vagy más kulcs szerint — egy-nél több szavazatot.

44. §. A rendes vagy rendkívüli közgyűlés jogérvényesen határoz mindazon tárgyak felett, a melyek napirendjére ki voltak tűzve.

A közgyűlés hatáskörébe a következő tárgyak feletti határozathozatal tartozik :

a) Az igazgató és felügyelő bizottság jelentése az évi üzlet-eredményről és mérlegről (57 §.) s ezek alapján ezen testületek felmentése.

b) A tiszta jövedelem felosztása (59. §.), illetve netaláni veszteségnek a 60. §. értelmében leendő fedezése.

c) Az igazgatósági tagok és a felügyelő-bizottság megválasztása.

d) Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság tagjai — az ügyvezető igazgató kivételével — díjazásban rendszerint nem részesülnek. Az ügyvezető igazgató illetményeit a közgyűlés állapítja meg, az erre, valamint az esetleges jutalmazásokra vonatkozó közgyűlési határozat csak a központi hitelszövetkezet igazgatóságának beleegyezésével emelkedhetik jogerőre.

e) Az igazgatósági határozat ellen felterjesztéssel élt tagok ügyei, mely felterjesztések január hó végéig az igazgatósághoz benyújtandók.

f) A felveendő kölcsönök és bármi alakban a szövetkezet által elvállalható összes terhek maximumának megállapítása.

g) Az országos központba leendő belépés, illetve kilépés annak kötelékéből.

h) Bárminemű indítvány, melyet az elsorolt tárgyakon kívül az igazgatóság saját részéről, vagy valamely tagnak a közgyűlést két héttel megelőzőleg történt bejelentése alapján a napirendre kitűzött.

Az évi rendes közgyűlés napirendjének ezen §. b) és c) alatt foglalt tárgyait tartalmaznia kell.

45. §. A közgyűlés bármely igazgatósági vagy felügyelő-bizottsági tagot, vagy más szövetkezeti képviselőt, működési időtartamának letelte előtt is az illető törvény szerinti felelősségnek fentartása mellett, elmozdíthat hivatalos állásától minden kártérítési igény nélkül.

46. §. Minden jog, mely az alapszabályokban a szövetkezet más közegeire világosan át nem ruháztatik, a közgyűlést illeti.

Igazgatóság.

47. §. Az igazgatóság tagból áll, kik közül három évi időtartamra a közgyűlés választ, egyet pedig az országos központ nevez ki.

A szövetkezet fennállásának két első évében az igazgatóság tagja sorolás utján lép ki.

A kilépett igazgatók újra választhatók.

Az igazgatóság tagjai csak oly magyar honpolgárok lehetnek, kik írni tudnak és vagyoni tekintetben kifogás alá nem esnek. Kik

nyereségvágyból eredt bűncselekmény miatt elítéltek, igazgatóul meg nem választhatók. Felszólalás esetében az illetékes cégjegyzékbíróóság határoz. A választott igazgatóknak szövetkezeti tagoknak kell lenniök.

Az igazgatóság elnökét, valamint az ügyvezető igazgatót, maga választja.

48. §. Ha az igazgatósági tagok száma -ra apadott, rendkívüli közgyűlés hivandó össze az igazgatóság kiegészítése céljából.

49. §. Az igazgatóság :

a) képviseli a szövetkezetet minden külső ügyében ;

b) kirevezi, felfüggeszti, illetve elbocsájtja a szövetkezet tisztviselőit és alkalmazottait, megállapítja díjazásukat, meghatározza az általuk leteendő biztosítékot. Utasítja és ellenőrzi őket működésükben. Kinevezésükhöz azonban az Országos Központi Hitelszövetkezet jóváhagyása szükséges ;

c) a tagok felvétele, kilépése és kizáratása felett határoz ;

d) a közgyűlés által megállapított határok között a szükséges pénzek beszerzéséről, valamint a felesleges pénzek elhelyezéséről gondoskodik ;

e) a 26 és 32. §§ értelmében a szövetkezet által engedélyezett összes kölcsönök visszafizetése felett örködik, azok biztonságát folyton figyelemmel kíséri, a hátralékban lévő összegeknek per útján való behajtását elhatározza és a fél előzetes tudósítása mellett a pert megindítja ; a le nem járt, de veszélyezett követeléseket azonnal felmondja és behajtja :

f) az előző évnek felülvizsgált és az összes igazgatóság által aláírt mérlegét — legkésőbb márczius hó végéig — a felügyelőbizottsághoz átszarmasztatja ;

g) a 25—31. §§ értelmében intézkedik a szüret idejének, s a termés beszállítására és átvételére vonatkozó feltételeknek megállapítása, a beszállított termésre adandó előlegekre vonatkozó kulcs megállapítása, a beszállított termés feldolgozása, kezelése és értékesítése, s a mennyiben hegyközség létezik, a hegyközség rendelkezéseivel összhangban a szövetkezeti tagok szőlőmvelési szükségleteinek esetleg közösen leendő beszerzése, s esetleg a szőlőmvelési és szőlőbetegségek ellen való védekezési munkáknak közös végrehajtása iránt ;

h) minden előforduló ügyat az alapszabályok értelmében s a szövetkezeti érdekek megóvása mellett elintéz és az alapszabályok s az idevonatkozó országos törvények betartása felett örködik.

50. §. Az igazgatóság a szövetkezet ügyeinek vitelével esetről-esetre vagy állandóan másokat is megbízhat, de ezeknek eljárásáért épp úgy felelős, mintha maga járt volna el.

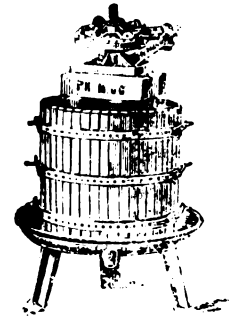
Az ilyen alkalmazottak jogaira és kötelességeire nézve a kereskedelmi, illetve ipartörvénynek a kereskedelmi alkalmazottakra és segédszemélyzetre vonatkozó intézkedései nyernek alkalmazást.

Czégvezetőt az igazgatóság nem rendelhet ki.

Folytatás következik.

Gyümölcs- és szőlőbor készítő gépek.

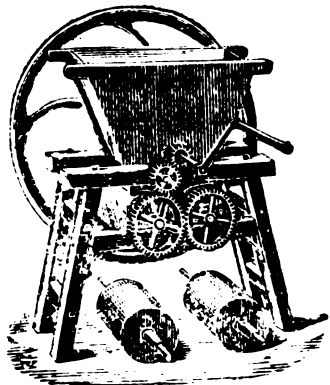
Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomerő szabályzóval.

A munkaképesség 20% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók.

Szőlő és gyümölcs zúzó és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt
szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs örlők. Aszalo készülékek gyümölcs és főzelék aszalasra, gyümölcs vágó és hámozó gépek, legujabb szerkezetű szabad. önműködő »Syphonia« gyümölcs és s ölvessző permetezők gyártatnak is szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

Mayfarth Ph. és Társa

cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.

BÉCS, II. Táberstrasse 71.

●●● Kitüntetve 450 arany, ezüst és bronz éremmel. ●●●

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszontárusítók felvételnek.

Nyom. Sima Dávid könyvnyomdájában Gyöngyösön.